UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Acedia

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

rationem vitæ repoſcunt: atq; eo magis, ſi id faciunt nulla re commoti alia, niſi vtilitate communi. Nam qui ſibi hoc ſumpſit, vt mores corrigat aliorum, ac peccata reprehendat: quis huic ignoſcat ſi qua in re ipſe à religione officii declinarit? *5. Act. in Verr.*

Poſtulatur ab omnibus, vt ab iis ſe abſtineant maxime vitiis, in quibus alterum reprehenderunt. Furem aliquem aut rapacem accuſaris: vitanda tibi ſemper erit omnis auaritiæ ſuſpicio. Maleficum quempiam adduxeris aut crudelem: cauendum erit ſemper, ne qua in re aſperior aut inhumanior fuiſſe videaris. Corruptorem, adulterum: prouidendum diligenter, ne quod in vita veſtigium libidinis appareat. Omnia poſtremo quæ vindicaueris in altero, tibi ipſi vehementer fugienda ſunt. Etenim non modo accuſator, ſed ne obiurgator quidem ferendus eſt is, qui quod in altero vitium reprehendit, in eo ipſo deprehenditur. *5. Act. in Verr.*

Nihil eſt tam inhumanum quam eloquentiam, &c. *2. Offic.*

Nihil eſt tam alienum ab eo, qui alterum coniurationis accuſet, quam videri coniuratorum pœnam mortemque lugere. *pro Syll.*

Sine ſummo ſcelere non potes, quod maleficium in aliis vindicaris, idem in illorum ſocio, cum ſcires, defendere. *Pro Sylla.*

Danda eſt opera, ne quid contra æquitatem contendas, ne quid pro iniuria. *2. Offic.*

Hoc præceptum officii diligenter tenendum eſt: ne vnquam innocentem iudicio capitis acceraſas. Id enim ſine ſcelere fieri nullo pacto poteſt. *2. Offic.*

Innocens, ſi accuſatus ſit, abſolui poteſt: nocens niſi accuſatus fuerit, condemnari nou poteſt. *Pro Roſc. Am.*

Vtilius eſt abſolui innocentem quam nocentem cauſam non dicere. *Pro Roſc. Amerin.*

Impediri bonam rem eſt melius, quam concedi malæ. *3. de Leg.*

Χρὴ δὲ κατηγορεῖν μὲν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας: νουθετεῖν δὲ τοὺς ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τοιαῦτα πράττοντας. τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον.

Nam accuſare putandi ſunt, qui lædendi cauſa conuitia dicunt: admonere, qui propter audientium vtilitatem idem faciunt. Nec enim de eadem oratione ſentiendum eſt idem, ſi animo non eodem dicatur. *Iſocr. in panegyr.*

Ἀνάγκη δὲ τοὺς νουθετοῦντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας, τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παραπλησίοις. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχειν ἀλλήλαις ὡς οἷόν τε ἐναντιωτάτας, ὥστε περὶ τῶν ταῦτα λεγόντων οὐ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν ὡς κακόνους ὄντας τῇ πόλει. τοὺς δὲ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ νουθετοῦντας, ἐπαινεῖν, καὶ βελτίους τῶν πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν μάλιστα τὸν ἐνεργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι τάς τε πονηρὰς τῶν πράξεων, καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἀπ᾽ αὐτῶν γιγνομένας. Fieri certe quidem non poteſt, quin & qui monent & qui accuſant, verbis vtantur non fere diſſimilibus, cum vis vtriusque orationis quam longiſſimè diſcrepet. Quare vos non decet de his qui eadem dicunt, eodem modo ſentire: ſed qui nocendi animo conuiciantur, vt qui rempub. euerſam cupiunt, digni odio ſunt: qui autem veſtræ vtilitatis cauſa monent, laudandi, & optimi ciues iudicandi: atque inter hos is maxime qui euidentiſſime poſſit malas actiones, & ortas inde calamitates ſuis quaſi coloribus depingere. *Idem in Sociali.*

¶ Apophthegmata.

Demoſthenes, iuſſus ab Athenienſibus, vt quendam accuſaret, recuſauit: ſed facta in eum populi acclamatione, ſurgens dixit, Vos me, viri Athenienſes, conſultorem habebitis etiam inuiti: calumniatorem vero, ne ſi velitis quidem. *Bruſon. l. 1. c. 6.*

Cicero, in Cælium melius diſſerentem ac accuſantem, quam defendentem crimina, vrbaniſſime bonam dextram, malam vero Cælium ſiniſtram habere dicebat. *Bruſon. l. 1. c. 16.*

M. Graſſus, cum leui de cauſa nunc accuſator, nunc patronus in vna eademque cauſa eſſet, Sicinius homo mordaciſſimus interrogatus, cur Graſſum non ob id reprehenderet? Non facio, inquit, quandoquidem fœnum in cornu habet. *Bruſon. lib. 1. cap. 16. ex Plutarcho.*

¶ Adagia.

Τενέδιος αὐλητής. Id eſt, Tennedius tibicen. *Dicebatur teſtis falſus & calumniator. Hinc natum, quod Philonome tibicinen ſuum ſubornauit, qui teſtaretur apud Cygnum, ipſam à Tenne de ſtupro fuiſſe interpellatā ac vi etiam tentatā. Steph. in catalogo vrbium.*

¶ Exempla Biblica.

Falsò accuſatorum exempla: Ioſeph. *Geneſ.* 39. 14. Abimelech, 1. *Sam.* 22. 9. Mephiboſeth. 2. *Sam.* 16. 3. & 19. 26. Naboth, 1. *Reg.* 21. 6. Amos, *Amos.* 7. 10. Christus, *Matth.* 26. 61. *Marci* 14. 58. & 15. 3. *Luc.* 23. 2. Stephanns protomartyr. *Act.* 6. 11. Paulus & Silas, *Actor.* 16. 20. Iaſon. *Actor.* 17. 7. Paulus, 18. 13. & 21. v. 21. 28. & 24. 5. & 25. 7. Accuſationis falſæ pœna & exempla: Aman, *Eſt.* 7. 10. & 8. 7. Duo ſenes, *Daniel.* 13. 36. Accuſatores Danielis, *Daniel* 6. 23. & 14. 41. Alcimus cum iniquis, 1. *Macchab.* 7. verſ. 5. 6. Simon, 2. *Mach.* 4. verſ. 5. 6.

¶ Profana Exempla.

Tennes Cynici Colonis regis filius, falſo à nouerca apud Patrem de inceſtu oblato accuſatus fuit. Cum illa potius priuigni amore incenſa, repulſam ab eo ſtupri tuliſſet. *Pauſan. l. 20.*

Nero Imperator intimos & familiares quoque curauit interfici ex ſermone morientium: qui tamen nihil aliud inter morien[...] ſpectabant, quam vt de aduerſariis [...]tionem ſumerent. *Bruſon. lib. [...]* *Dæmonom. 4.*

M. Cato Maior à pop. Rom. prudens appellatus maxim[...] norum odiis exercitus eſt: quadragies enim ſexies reus [...] xit, ſemperque abſolutus eſt. *Sabellicus, l. 1. c. 6.*

Bellerophon, à Stenebæa Præti Argiuorum regis vxore pudicitiæ falſo accuſatus fuit: cum illa eum ad ſtuprum [...] fruſtra prouocaſſet. *Homer. Iliad. 3. Natal. Com. Mytholog. [...]*

Tiberius Cæſar cauſa quæſtus tantum delatoribus tribu[...] mini fidem abrogaret, ſiue quid veri, ſiue vani referret.

Vitellius quoque Imp. delatos Mathematicos inaudit[...] puniuit.

Domitianus dum rapinis intendit animum, ita aures d[...] patefecit: vt nihil cuiquam tutum eſſet.

Quod de Conſtantino Imp. idem traditur: vt delato[...] tempore admitteret, eosque ingenti ſtudio foueret. *Ale[...] xandro l. 4. c. 22.*

P. Scipio Africanus iniuſte à QQ. Petiliis Trib. pleb[...] tus fuit, quaſi pecunia corruptus eſſet ab Antiocho, vti c[...] bus gratioſis & mollibus pax cum eo pop. Rom. nomine [...] *Aerodius ex T. Liu. Decad. 4.*

Ariſtogiton Athenienſis, cum à lictoribus per tormen[...] tur, vt conſcios proderet: conſciorum neminem indicau[...] vero amicos Hippiæ participes inſidiarum eſſe dixit. Cum [...] te mulctaſſet Hippias tyrannus, tum Ariſtogiton amicoru[...] gema ei exprobrauit. *Polyænus, l. 1.*

¶ Hieroglyphica.

Apud Ciceronem in oratione pro S. Roſcio: Anſerem pro accuſatore Hieroglyphice poſitum: qui obſtrepat tan[...] ceat tamen nihil. Cum Canis non tantum allatret, ſed e[...] deat. Eius verba ſunt non importune repetenda. Anſeribu[...] publice locantur, & Canes aluntur in Capitolio, vt ſignifi[...] res venerint, at fures internoſcere non poſſunt, ſignificant [...] qui noctu in Capitolium venerint, & quia id eſt ſuſpic[...] metſi beſtiæ ſunt, in eam partem potius peccant, quæ [...] Quod ſi luce quoque Canes latent, cum Deos ſalutatum [...] nerint, opinor his crura ſuffringantur, quod acres ſint [...] cum ſuſpicio nulla ſit. Simillima eſt accuſatorum ratio: [...] Anſeres ſunt, qui tantummodo clamant, & nocere non [...] lii Canes, qui & latrant & nocere poſſunt. *Pier. Val. l. 24.*

¶ Fabula.

Boues & Ilex.

Trabem iligneam trahebant boues, adiuncti ad illam [...] tem indignari, & queri, atque boues accuſare vt ingrato[...] ita raptaretur, cum frondibus ſuis ſæpe illos pauiſſet: [...] Cum nos in hac opera ſtimulis incitari videas, & gemitu[...] helitus audias, debet profecto in mentem tibi venire [...] trahere.

Fabula docet, quemque iniuriæ & damni ſui auctore[...] libet temere accuſare debere.

Vidè Calumnia, Delatio, Detractio.

Acedia.

¶ Definitio et Etymol[...]

Acedia, quæ & Græce ἀκηδία. ας, ἡ. dicitur eſt tri[...] no diuino, in quantum divinum, de quo Charit[...] *Ἀκηδία ἐστὶ παρέσις ψυχῆς, καὶ νόος ἔκλυσις, ὀλιγ[...] μῖσος τοῦ ἐπαγγέλματος, κοσμικῶν μακαριστεία, Θεοῦ δια[...] πλάγχνου καὶ ἀφιλανθρώπου, ἀτονία ψαλμῳδίας, ἐν προ[...] σα, ἐν διακονίᾳ σιδηρᾶ, ἐν ἐργοχείρῳ ἄοκνος, ἐν ὑποκοῇ δοκιμ[...]* [A]cedia eſt remiſſio animæ, & reſolutio mentis, puſillanim[...] tationis, odium profeſſionis, mundanorum beatificatri[...] Dei quaſi inuiſceroſi & exiſtentis ſine benignitate, atto[...] modia, infirmans in oratione, in miniſterio ferrea, i[...] nuum non pigra, in obedientia improba. *Hæc ex Io[...] cho.*

Acedia eſt tædium bene operandi, & triſtitia de re ſp[...] receſſus mentis à bono ſpirituali diuino, cui oportet m[...] rere ex neceſſitate. *Hæc ex B. Thom. ſecunda ſecundæ. q. 3[...]*

Acedia eſt ex confuſione mentis nata triſtitia, ſiue o[...] maritudo animi immoderata. *Vt ait Hugo lib. 2. de Sacr[...]*

Acedia eſt torpor mentis, bona inchoare negligentis[...] *Richardum.*

Acedia eſt de virtutum laudabili exercitio vtriusq[...] languida deiectio. *ſecundum Gregorium in Homilia.*

Acedia eſt triſtitia aggrauans mentem: vt nihil boni [...] beat. *ſecundum Ioan. Damaſc. lib. 2.*

Acedia eſt pigritia, & inertia, & fatigatio animi, q[...]

hoatum faſtidit. *ſecundum Ciceronem lib. Tuſcul. quæſt.* ...dia ab inuidia differt. Quia inuidia eſt de bono alieno. Acedia vero de proprio. Nec placet opinio eorum, qui ſcribunt per c. geminatum, cum breuiet primam ſyllabam.

❡ DIVISIO.

- *...rimo modo eſt, triſtitia de bono ſpirituali, & ſic eſt generale peccatum, & non vnum de ſeptem. Quia omne peccatum refugit bonum ſpirituale, virtutis ei oppoſitæ, vt ſuperbia refugit bonum ſpirituale, quia eſt actus humilitatis, & luxuria bonum caſtitatis, & ſic de aliis. B. Thom. ſecunda Secundæ, q. 35. art. 2.*
- *...ecundo modo eſt horror ſpiritualis boni, in quantum eſt laborioſum, vel moleſtum cor...ori aut impedimentum delectationis eius, & ſic a vitiis carnalibus non ſeparatur, ...quibus quis quietem & delectationem cor...pore quærit, & ſic non eſt vnum de ſeptem.*
- *Tertio modo, eſt triſtitia de bono ſpirituali in quantum diuinum, & ſic eſt ſpeciale peccatum, & vnum de 7. quia opponitur ſpeciali virtuti, quæ eſt charitas, cuius eſt gaudere de bono diuino, & ſic eſt peccatum. art. 2.* (*in ſecunda Secundæ q. 35. B. Thom.*)
  - *Capitale, quia ex ea promptum eſt, vt alia vitia oriantur ſecũdum rationem cauſæ finalis, & hæc diuerſimode aſſignatur, art. 4.*
    - *Secundum B. Gregor. 31. mor. ex acedia oriuntur 6. ſc. deſperatio, puſillanimitas, torpor, rancor, malitia, euagatio, quia ex triſtitia ſpiritualium & diuinorũ faſtidio eueniunt tria, ſcilicet.*
      - *Receſſus vel fuga ſpiritualium contriſtantium quæ ſunt finis, vel ea quæ ſunt ad finem, & ſic oriuntur ex acedia filiæ 3. ſc.*
        - *Deſperatio, qua receditur ab vltimo fine.*
        - *Puſillanimitas, qua receditur ab his, quæ ſunt ad finem ſcilicet ab arduis, quæ ſubſunt conſiliis.*
        - *Torpor, quo receditur à ſpiritualibus pertinentibus ad iuſtitiam communem, quæ ſubſunt præcepto.*
      - *Impugnatio ſpiritualium contriſtantium, & ſic oriuntur ſecundum B. Greg. ex acedia filiæ duæ, ſcilicet.*
        - *Rancor, qui eſt indignatio in perſonas inducentes ad bona ſpiritualia, vt hic ſumitur.*
        - *Malitia, quæ eſt, quando quis in tantum triſtatur ſuper ſpiritualibus, & diuinis, vt etiam ea deteſtetur.*
      - *Acceſſus ad delectabilia, non delectabilia & ſic oritur ſecundum B. Gregorium.*
        - *Euagatio mentis illicita, quæ eſt, quando propter triſtitiam ſpiritualium quis ſe transfert ad delectabilia exteriora, faſtidio ſpiritualium, quia ſecundum Philoſ. 8. Ethicor. Homo diu nequit eſſe ſine delectatione.*
    - *Secundum Iſid. li. de ſummo bono ponuntur 11. qui diſtinguit triſtitiam ab acedia. Nam ſecũdum eum proprie dicitur.*
      - *Triſtitia inquantum receditur à graui & laborioſo opere, & ab Iſidoro aſſignantur oriri 4. ſcilicet.*
        - *Deſperatio. Puſillanimitas. Rancor.* { *De quibus ſup.*
        - *Amaritudo, quæ non eſt ſpeciale vitiũ, ſed quidam effect. rancoris.*
      - *Acedia, inquantũ quis accedit ad debitã quietem laboris tædio, & ſic oriuntur ſeptem filiæ, ſcilicet.*
        - *Otioſitas, cum prætermittuntur præcepta.* / *Somnolentia, cum negligenter implentur præcepta.* } *Hæc duo ſub torpore comprehenduntur.*
        - *Importunitas mentis, cum vagatio mentis circa illicita reſidet in ipſa arce mentis volentis ſe diffundere ad diuerſa.* / *Curioſitas cũ indebite vel immodice ſe diffundit ad diuerſa cognoſcenda.* / *Verboſitas cum indebite & immoderate vagatur in verbis.* / *Inquietudo corporis, cum per immoderatos membrorum motus euagationem mentis indicat.* / *Inſtabilitas, cum diuerſorum fit locorum mutatio vel propoſiti.* } *Quæ quinque ad mentis euagationem pertinent, quam poſuit Beat. Gregorius ſupr.*
  - *Mortale, quandocunque talis triſtitia pertingit vſque ad conſenſum rationis, quam conſentit in fugam, & horrorem & deteſtationem boni diuini, carne contra ſpiritum omnino præualente, art. 3.*
  - *Veniale, quandocunque non contingit, vſque ad conſenſum rationis, ſed eſt in ſola ſenſualitate, propter repugnantiam carnis ad ſpiritum, ar. 3.*

SENTENTIÆ BIBLICÆ.

Acedia vel tædium, homini eſt cauſa impatientiæ, & carnalis deſidelii, & cauſa multiplicis mendacii. *Num.* 11.

Vade ad formicam o piger, & conſidera vias eius, & diſce ſapientiam, quæ cum non habeat ducem, nec præceptorem, nec principem, parat in æſtate cibum ſibi, & congregat in meſſe quod comedat. *Prou.* 6.

Vſquequo piger dormies? quando conſurges è ſommo tuo? *Ibidem.*

Sicut acetum dentibus, & fumus oculis; ſic piger his, qui miſerũt eum in via. *Prou.* 10.

Vult & non vult piger, anima autem operantium impinguabitur. *Prou.* 13.

Pigrum deiicit timor: animæ autem effœminatorum eſurient. *Prou.* 18.

Abſcondit piger manum ſub aſcella, nec ad ſinum applicat eam, *Prou.* 19.

Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æſtate, & non dabitur ei. 20.

Omnis piger ſemper in egeſtate eſt. 21.

Deſideria occidunt pigrum, noluit enim quicquam operari. *Ibi.*

Sicut oſtium vertitur in cardine, ſic piger in lectulo ſuo. *Prouerb.* 26.

Non oderis laborioſa opera, & ruſtificationem creatam ab altiſſimo. *Eccl.* 7.

In lapide luteo lapidabitur piger, & omnes loquentur ſuper æſtimationem eius. 22.

De ſtercore boum lapidabitur piger, & omnis qui tetigerit eum, manum excutiet. *Ibidem.*

In omnibus operibus eſto velox, & omnis infirmitas non occurret tibi. 31.

In omnibus operibus tuis præcellens eſto, & ne dederis maculam in gloria tua: otium enim multa vitia docuit. *Ibid.* 33.

Maledictus qui opus Dei facit negligenter. *Ierem.* 48.

Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. *Matth.* 7.

Regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. *Matth.* 11.

Inutilem ſeruum eiicite in tenebras exteriores, illic erit fletus, & ſtridor dentium. *Ibid.* 25.

Ille ſeruus, qui cognouit voluntatem Domini ſui, & non ſe præparauit, & non fecit ſecundum voluntatem eius, vapulabit multis. qui autem non cognouit, & fecit digna plagis, vapulabit paucis. *Luc.* 12.

Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum. Si quis in me non manſerit, mittetur foras, ſicut palmes, & areſcet, & colligent eum, & in ignem mittetur & ardet. *Ioh.* 15.

Scienti igitur bonum facere, & non facienti, peccatum eſt illi. *Iacob.* 4.

❡ PATRUM SENTENTIÆ.

Πάντα τ' ἄλλα πάθη ἢ τοῦ θυμικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἢ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ μόνου ἐφάπτεται, ἢ καὶ τοῦ λογιστικοῦ, ὡς ἡ λήθη καὶ ἄγνοια. ἡ δὲ ἀκηδία πασῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἐπιδραξαμένη, πάντα σχεδὸν ὁμοθυμαδὸν κινεῖ τὰ πάθη· διὸ καὶ πάντων τῶν ἄλλων παθῶν ἐςὶ ὀξύτατον. καλῶς οὖν ὁ κύριος τὸ κατ' αὐτὸ φάρμακον δέδωκας ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν (λέγει) κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

Omnes alii affectus, aut iracundiam in anima attingunt, aut concupiſcentiam, aut partem animæ rationalem, cuius generis eſt obliuio, aut ignorantia. At Acedia omnes animæ vires depopulans, omnes vere vnanimiter affectus commouet. Quapropter omnibus aliis quoque affectibus eſt grauiſſima. Probe itaque Chriſtus aduerſus hanc nobis præſtitit pharmacum. In patientia, inquit, veſtra poſſi-

POLYANTHEA

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poſſ de›itis animas veſtras. *Maximus de Charitate, Centura prima.*

Deleta Carthagine, magno videlicet terrore Rom. Reipublic. extincto, tanta de proſperis rebus mala ſecuta ſunt, vt corrupta concordia, prius ſæuis cruentisque ſeditionibus, deinde mox malarum connexione curarum, bellis ciuilibus tantus ſanguis effuſus eſt, vt crudeliora paterentur à ciuibus, quam ab hoſtibus. *Auguſt. lib. 1. de Ciuitate Dei.*

Torpor & ignauia dicunt, ſi lectioni continuato ſtudio ſemper inſiſtis, oculorum caliginem incurris. Si indeſinenter lacrymas fundis, ipſos etiam oculos amittis. Si protelatis vigiliis pſalmorum cenſum perſoluis, inſaniam capitis acquiris. Si quotidiano labore te conficis, ad opus ſpirituale quando conſurgis? *Aug. in lib. de conflictu vitiorum & virtutum. 9.*

Nemo ſecurus eſſe debet in hac vita, quæ tota tentatio nominatur, vt qui potuit fieri ex deteriore melior, non fiat ex meliore deterior. *Auguſt. confeſſion. lib. 10.*

Nullus fructus otii, imo magis diſpendium. Otioſus Eſau amiſit primatus benedictionem, quia maluit cibum accipere, quam quærere. *Auguſt. epiſt. ad Vercellenſes.*

Nihil in ſancto propoſito deterius eſt otio, quod non ſolummodo non acquirit noua, ſed etiam peracta conſumit. Sanctæ vitæ ratio proceſſu gaudet, & creſcit, ceſſatione torpeſcit & deficit. Quotidianis ac recentibus virtutum incrementis inſtauranda mens eſt, & viuendi hoc iter non de tranſacto, ſed de reliquo metiendum. *Hier. epiſt. ad Demetriadem.*

Facito aliquid operis, vt ſemper Diabolus inueniat te occupatum. *Hieron. ad Ruſticum monachum, & habetur de conſec: diſt. 5. Nunquam.*

Radix deſperationis eſt ignauia: & non ſolum radix, ſed nutrix eius & mater. Nam ſicut veſtimentum & tineam generat & nutrit, ita ignauia non ſolum gignit ex ſe deſperationem, ſed alit & fouet. *Ioann. Chryſoſt. lib. de lapſu.*

Per torporem vires & ingenium defluunt. *Iſidorus Soliloquiorum lib. 2.*

Fugienda eſt otioſitas, mater nugarum, nouerca virtutum: Inter ſeculares nugæ, nugæ ſunt. In ore ſacerdotis blaſphemiæ ſunt. *Bernhardus de conſideratione lib. 2.*

Non dormientibus prouenit regnum cœlorum, nec otio & deſidia torpentibus beatitudo æternitatis repromittitur. *Leo in ſermone de Apparitione.*

Experimento probatum eſt, acediæ impugnationem non declinando fugiendam, ſed reſiſtendo ſuperandam. *Ioannes Caſſian. de inſtitut. Monachorum lib. 10.*

Acedia eſt ſolitariis magis experta, & in eremo commorantibus infeſtior hoſtis ac frequens. *Ibidem.*

Sicut in vnoquoque opere mater inuenitur conſtantia, ita vniuerſæ doctrinæ & diſciplinæ nouerca eſt negligentia. *Boetius lib. de ſcholaſtica diſciplina.*

Vult & non vult piger. Pigri vocabulo denotatur, qui vult regnare cum Deo, & non laborare pro Deo. Delectant præmia, cum pollicentur: deterrent certamina, cum iubentur. *Beda ſuper Prou. lib. 2.*

PHOLOSOPHICAE SENTENTIAE.

Male mihi eſſe malo, quam molliter. Si mollis es, paulatim effœminatur animus, atque in ſimilitudinem otii ſui & pigritiæ, in qua iacet, ſoluitur, dormio minimum, & breuiſſimo ſomno vtor, ſatis eſt mihi vigilare deſiiſſe. Aliquando dormiſſe ſcio, aliquando ſuſpicor. *Sen. 33. epiſt.*

Nullus mihi per otium dies exit. Partem noctium ſtudiis vendico. Non vaco ſomno, ſed ſuccumbo, & oculos vigilia fatigatos cadenteſque in opere, detineo. *Seneca ad Lucilium epiſt. 8.*

Gloriari otio, iners ambitio eſt. Vitam in odium otium adducere ſolet. *Senec. ad Lucil Epiſt. 69.*

Generoſos animos labor nutrit. *Seneca ad Lucil Epiſt. 30.*

Dormio minimum, & breuiſſimo ſomno vtor. Satis eſt mihi vigilare deſiiſſe, aliquando non dormiuiſſe ſcio, aliquando ſuſpicor. *Seneca ad Lucil epiſt. 33.*

Demetrius vitam ſecuram, & ſine vllis fortunæ incurſionibus mare mortuum vocat. In otio inconcuſſo iacere non eſt tranquillitas, malitia eſt. Attalus Stoicus dicere ſolebat: Malo vt me fortuna in caſtris, quam in deliciis habeat. *Seneca ad Lucilium epiſt. 68.*

Luxurioſo, frugalitas pœna eſt: pigro ſupplicii loco labor eſt: delicatis miſeria eſt: deſidioſo ſtudere, torqueri eſt. *Idem epiſt. 27.*

Non putant deſidioſi fieri, quicquid facere non poſſunt. Ex infirmitate ſua de virtute ferunt ſententiam. Eodem modo hæc, ad quæ omnes imbecilles ſumus, dura atque intoleranda credimus, obliti quam multis tormentum ſit vino carere aut prima luce excitari. Non iſta difficilia ſunt natura, ſed nos fluidi & enerues ſumus. *Ibidem.*

Diu delibera, cito facito. Nil curare, hoc eſt inſanum eſſe. Nil poſſe, hoc mortuum viuere. *Idem in Prouerb.*

Quies tibi, nō deſidia ſit. Et cum ab aliis luditur, tu ſancti aliquid, honeſtique tractabis. *Seneca ibidem.*

Nil agere ſemper infelici eſt optimum. *Ibid.*

Pigritia eſt nutrix egeſtatis, *Ibidem libro de beneficiis.*

Nullum beneficium dandı
beneficiis.

Peſtis eſt mortalibus ignau
Nullum ens naturale na u
nimalibus.

Corrumpunt operantem p
Impoſſibile eſt negligenti
dem libro Oeconomicorum.

Etenim ignauia nemo imı
parens liberis, vt æterni fierer
honeſti vitam ſuam agerent. *Salluſtius in Iu*

Summam lætitiam atque laſciuam diu
Salluſtius in Catilinaria.

Non votis neq; ſuppliciis muliebribus au
ſed vigilando, agendo, bene conſulendo o
Vbi ſocordiæ atque ignauiæ te tradideris, ne
rabis. *Salluſtius ibidem.*

Pigritia, eſt animi inertia vel fatigatio, q
tum conſummare faſtidit: *Cic. in Tuſcul. qu*

Vide, Deſidia, Ignauia, Otium, Oti

Acquiſiti

¶ DEFINITIO. ET ET

ACQVISITIO, emptio, res acquiſita,
educatione, vario labore, & iure quoc
vel *Mikneh*, à verbo *Kanah*, id eſt, na
quiſiuit generando, emendo, comparando,
alia ratione id fieri poteſt. Græ. κτῆσις &
verbo ϖεριποιζω. Hebræis etiam acquiſiti
Rachaſch, quod cum alio verbo conuenit, n
verbum ſignificat acquiſiuit, collegit facult
cum tumultu: opes enim non ſine dolore,
plici congeruntur.

Acquiſita res dicitur Hoſtienſi, vel empt
cratiuo habita. *Iacob Spiegel. in Lex. Iurid.*

Acquiſitum in proprie dicitur, cuius do
Idem in voce Acquirere.

Acquirere poteſt homo, donec viuit. l. 2. ſi
ſeparat. *Idem Spieg.*

Acquiri dicitur ei, ad quem commodum
in fin. ff. de iure dot. *Idem Spieg. in voce Acq*

¶ SENTENTIAE BIB

Colligat vnusquisque, quæ ſufficiuntur
Non decipiat vnusquisque proximum ſ
Statera iuſta & æqua ſint pondera, iuſtu
tarius. *ibid.*

Quando vendes quidpiam ciui tuo, aut
ſtes fratrem tuum. *ibid. 25.*

Non aſſumes & transferes terminos pro
priores in poſſeſſione tua. *Deut. 19.*

Non habebis in ſacculo, diuerſa ponder
erit in domo tua modius maior & minor.
& verum: & modius æqualis & verus erit t
pore ſuper terram, quam Dominus Deus t
natur enim Dominus eum, qui facit hoc,
iuſtitiam. *Deut. 25.*

Maledictus, qui transfert terminos prox
Mendaces filii hominum in ſtateris. *Pſa*
Sic ſemitæ omnis auari animas poſſ
uerb. 2.

Statera doloſa abominatio eſt apud De
voluntas eius. *Prou. 11.*

Alii diuidunt propria, & ditiores fiunt.
ſemper in egeſtate ſunt. *ibid.*

Subſtantia feſtinata minuetur: quæ aut
manu multiplicabitur. *Prou. 13.*

Qui calumniatur pauperem, vt augeat
ditiori, & egebit. *Prou. 22.*

Qui congregat theſauros lingua menda
impinguetur ad laqueos mortis. *Ibid. 21.*

Qui feſtinat ditari, non erit innocens. *Pr*
Vir, qui feſtinat ditari, & aliis inuidet, ig
perueniet ei. *Ibidem.*

Peccatori autem dedit Deus afflictionem
vt addat, & congreget, & tradat ei, qui placu
Quid neceſſe eſt homini maiora ſe quæ
conducat ſibi in vita ſua? *Ibid. 7.*

Æſtimauerunt luſum eſſe vitam noſtram
tæ compoſitam ad lucrum, & oportere vnd
acquirere. *Sap. 15.*

Non ſit porrecta manus tua ad accipiend
lecta. *Eccleſ. 4.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN